

Sygn.akt III AUa 1236/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSA Bożena Szponar - Jarocka

Sędziowie : SO del. Piotr Prusinowski (spr.)

: SA Alicja Sołowińska

Protokolant : Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku S. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy S. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 października 2012 r. sygn. akt III U 594/12

I. oddala apelację,

II. zasądza od wnioskodawcy S. P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sygn akt III AUa 1236/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 09.08.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. z 2009r. Dz.U. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) odmówił S. P. prawa do emerytury z uwagi na nieudowodnienie 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Do stażu pracy nie został uwzględniony okres pracy w gospodarstwie rolnym od 25.11.1962 r. do 31.08.1964 r. oraz okres ubezpieczenia społecznego rolników od 01.01.1984r. do 31.03.1991 r. ponieważ okresy te zostały przyjęte do ustalenia uprawnień do emerytury rolniczej. Uchylono również decyzję z dnia 15.06.2012r.

W odwołaniu S. P. domagał się zmiany decyzji i przyznania emerytury. Podniósł, iż organ rentowy w sposób nieuprawniony odmówił mu uwzględnienia do stażu pracy okresu od 1984r. do 1991r. Jego zdaniem z uzasadnienia decyzji wynika, iż w opinii organu rentowego zamierza on wyłudzić dwa świadczenia emerytalne. Ponadto, z zapewnień pracowników ZUS wynikało, iż przyznanie korzystniejszego świadczenia z ZUS powinno automatycznie wstrzymać wypłatę świadczenia rolniczego.

Sąd Okręgowy w Suwałkach wyrokiem z dnia 30 października 2012 r. oddalił odwołanie. Sad ten ustalił, że S. P. w dniu 01.03.2012r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę. Decyzją z dnia 23.03.2012r. organ rentowy odmówił mu prawa do emerytury z uwagi na nieudowodnienie 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. W tym zakresie ZUS uwzględnił 20 lat i 9 miesięcy okresów składkowych. Organ rentowy poinformował również, iż ponowne rozpatrzenie wniosku będzie możliwe, o ile odwołujący przedłoży dokumenty, w tym zaświadczenia o opłaceniu składek na ubezpieczenia społeczne rolników, dające podstawę do uwzględnienia innych okresów do stażu ubezpieczeniowego. Odwołujący wystąpił z wnioskiem o uwzględnienie do stażu ubezpieczeniowego okresów do 01.09.1964 r. do 20.10.1965 r., okresu służby wojskowej oraz podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Z informacji nadesłanej przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wynika, iż odwołujący od dnia 01.01.1991r. posiadał uprawnienia do świadczeń z ubezpieczenia rolniczego, natomiast obecnie, od dnia 1 stycznia 2012 r., jest uprawniony do emerytury rolniczej. Do ustalenia prawa do świadczenia KRUS uwzględnił następujące okresy: od 25.11.1962 r. do 31.08.1964 r. (praca w gospodarstwie rolnym), od 01.09.1964 r. do 20.10.1965 r. (praca poza rolnictwem), od 21.10.1965 r. do 24.04.1967 r. (służba wojskowa), od 02.05.1967 r. do 01.03.1981 r. (praca poza rolnictwem) i od 01.07.1984 r. do 31.03.1991 r. (praca w gospodarstwie rolnym). Decyzją z dnia 15.06.2012 r. organ rentowy ponownie odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury wskazując na art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. z 2009 r. Dz.U. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) i niewystarczający staż ubezpieczeniowy. Co prawda nowe dokumenty dały podstawę do podwyższenia okresów składkowych, jednak poniżej wymaganych 25 lat (jedynie do 23 lat 6 miesięcy i 24 dni). Do stażu nie zaliczono okresu od 01.01.1984 r. do 31.03.1991 r., gdyż został on uwzględniony przy ustalaniu uprawnień do emerytury rolniczej. S. P. złożył odwołanie od tej decyzji. W odpowiedzi organ rentowy wydał nową decyzję, uchylając decyzję z dnia 15.06.2012 r., gdyż w tej ostatniej została podana nieprawidłowa podstawa prawa, ponadto nie wymieniono drugiego okresu, który nie podlegał uwzględnieniu do ogólnego stażu ubezpieczeniowego tj. od 25.11.1962 r. do 31.08.1964 r., a który również został już zaliczony przez KRUS przy ustalaniu uprawnień do emerytury rolniczej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił wnioskodawcy 23 lata 6 miesięcy i 24 dni okresów składkowych zaliczając okresy: od 01.09.1964 r. do 20.10.1965 r., od 21.10.1965 r. do 24.04.1967 r., od 02.05.1967 r. do 30.06.1984 r. i od 01.06.2008 r. do 29.02.2012 r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Suwałkach powołał się na przepis art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wskazał, że jednym z warunków przyznania prawa do emerytury jest legitymowanie się 25 letnim okresem składkowym i nieskładkowym. Stwierdził, że wnioskodawca nie spełnił tej przesłanki. W tym kontekście zauważył, że S. P. jest uprawniony do emerytury rolniczej, którą uzyskał po wcześniejszym spełnieniu określonych warunków tj. ukończeniu określonego wieku emerytalnego i wykazaniu, że ma określony staż ubezpieczeniowy. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wyszczególniła okresy, które zostały zaliczone przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej, a ich wymiar nie budził sporu. Sąd pierwszej instancji przytoczył treść przepisu art. 10 ust 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Argumentował, że okresy od 25.11.1962 r. do 31.08.1984 r. i od 01.01.1984 r. do 31.03.1991 r. stanowiły podstawę do przyznania emerytury rolniczej, a zatem nie mogą stanowić podstawy do przyznania innego świadczenia. Sąd Okręgowy stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił wszystkie „wolne” okresy podlegania powszechnemu ubezpieczeniu społecznemu (nierolniczemu). Nadal jednak nie został wykazany 25-letni staż ubezpieczeniowy. Jego uzupełnienie byłoby możliwe o okresy np. pracy w gospodarstwie rolnym tj. od 25.11.1962 r. do 31.08.1964 r. lub podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 01.07.1984 r. do 31.03.1991 r. Jednak żeby takie zaliczenie mogło być możliwe muszą one zostać wyłączone przez KRUS ze stażu, na podstawie którego przyznano S. P. prawo do emerytury rolniczej. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że wbrew zarzutom odwołującego odmowa przyznania emerytury z FUS nie miała również żadnego związku z podejrzeniem, iż zamierza on wyłudzić dwa świadczenia.

Apelacje wniósł S. P.. Nie sprecyzował zarzutów i wniosków apelacyjnych. W środku odwoławczym podjął polemikę z racjonalnością rozwiązania polegającego na zakazie uwzględniania okresów ubezpieczenia (na potrzeby przyznania świadczenia emerytalnego), w sytuacji, gdy zostały one zaliczone do stażu warunkującego prawo do innego świadczenia. Żądał uwzględnienia odwołania w całości.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest zasadna. Wnioskodawca pomija, że systemy ubezpieczenia społecznego (powszechny i rolniczy) mają charakter autonomiczny. Oznacza to, że zachodzące między nimi relacje wytyczane są przez przepisy prawa. Przykładem jest regulacja zawarta w art. 10 ust 1 w związku z ust 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wynikają z niej dwa wnioski. Po pierwsze, że przy ustalaniu prawa do emerytury okresy pracy w gospodarstwie rolnym i okresy ubezpieczenia rolniczego uwzględnia się jedynie subsydiarnie (gdy okresy składkowe i nieskładkowe są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury). Po drugie, że uwzględnienie tych okresów nie jest możliwe, gdy zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Reguły te w istotny sposób ograniczają znaczenie ubezpieczenia rolniczego w sytuacji, gdy ubezpieczony zamierza korzystać ze świadczenia emerytalnego z systemu powszechnego. Przedstawione spostrzeżenia należy uzupełnić twierdzeniem, że dokonanie przez ubezpieczonego wyboru co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie (art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (wyrok SN z dnia 8.05.2007 r., II UK 164/06, OSNP 2008, nr 11-12, poz. 172). Respektując przedstawione wnioski, na gruncie przedmiotowej sprawy, należy stwierdzić, że te okresy, które zostały wnioskodawcy zaliczone do nabycia prawa do renty rolniczej (emerytury rolniczej) nie mogą zostać zaliczone do okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury pracowniczej (wyrok SN z dnia 4.11.2009 r., I UK 168/09, Lex nr 570124). Oznacza to, że okres pracy w gospodarstwie rolnym od 25.11.1962r. do 31.08.1964r. oraz okres ubezpieczenia społecznego rolników od 01.01.1984r. do 31.03.1991r., jako uwzględnione do stażu warunkującego prawo do renty, a następnie emerytury rolniczej, nie mogą zostać wnioskodawcy uwzględnione przy staraniach o uzyskanie emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Zarzuty i wywody apelacyjne, w tym kontekście należy uznać jako pozbawione oparcia w obowiązujących przepisach prawa. W takiej sytuacji apelacja nie mogła doprowadzić do zmiany prawidłowego wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach.

Dlatego apelację wnioskodawcy zgodnie z przepisem art. 385 k.p.c należało oddalić.